Ч. 121. (292). Львів, второк, дня 16. мая 1916. Рік II.

# УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника
6 сот.
На провінції
8 сот.
В занятих терітеріях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Условия передплати у Львові:

| | |
|---|---|
| На рік | 18·— К. |
| „ півроку | 9·— „ |
| „ чвертьроку | 5·— „ |
| „ місяць | 1·80 „ |

В краю і державі:

| | |
|---|---|
| На рік | 24·— К. |
| „ півроку | 12·— „ |
| „ чвертьроку | 6·— „ |
| „ місяць | 2·40 „ |

За границею:

| | |
|---|---|
| В Німеччині | 28 мар. |
| В Америці | 8 дол. |
| В иньших державах | 40 фр. |

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописі приймає ся лиш оплачені, а звертає ся тільки важнійші і застережені. „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакциї, адміністрациї й експедициї: ЛЬВІВ, ул. Руська 1.



## Що буде з Сербією?

До недавна ще цензура в цілій Австро-Угорщині і Німеччині боронила писати про ціль, вислід війни та про повнене евентуальне уложене політичних відносин. Що-йно на днях зроблено виімок, ба навіть допущено до полеміки, у яку вмішали ся й півурядові голоси. Полеміка розвела ся на тлі кількох статий поміщених ґрафом Андрашім в будапештенських та віденських дневниках. Визначний угорський політик роздумуючи про будучність Сербії, висловлює гадку, що велика держава побідивши малу, може, або відірвати від неї таку частину землі, яка є потрібна до мілітарного обезпеченя своєї границі, або може доконати цілковиту анексію. Влучене чужого народу в орґанізм власної держави уважає Андраші за вказане лише в такім случаю, наколи той нарід вже раньше був для побідника прихильний і анексію уважати-ме освободженєм.

У всякім иньшім случаю анексія становить для побідника грізну небезпеку на будуче. Тому ґраф Андраші не бажає анексії сербської теріторії більше, чим наказують конечні військові згляди. З гадкою Андрашія годить ся майже вся Угорщина, яка влучене Сербії з Боснією і Герцеґовиною уважає для себе небезпечним, бо Угорщина помимо поневоленя других народів, все хоче перед світом видавати ся за національну державу, а та брехня дасть ся лиш так довго вдержати, як довго Мадяри мають чисельну перевагу над иньшими народами. Влучене Сербії і створене третього державного орґанізму є для Мадярів небезпечне з того згляду, що народи південні на Угорщині стали-би хилити ся в сторону того орґанізму.

Проти такого еґоістично-захланного становиська виступає „Neue freie Presse" дуже рішучо, уважаючи Австро-Угорщину за державу національностий, де нема місця для пануючих і поневолених народів.

## З львівського університету.

В програмі викладів в літнім півроці 1915 1916 читаємо:

**На виділі богословськім:**

Рік I.

Introductio in libros ss. V. T., 4 hor. prof. ord Dr. Myszkowski feria II., IV. et sabbato 10—11., feria III. 9—10. (Aud. III).

Exegesis in Psalmos e textu latino Vulgatae, 3. hor. Idem, feria II. IV. et sabbato 11—12 (Aud III.).

Exercitia practica linguae Hebraeae, 2 hor. Idem, feria III. VI. 10—11. (Aud. III.)

Grammatica linguae arabicae, 2. hor. Idem, feria III. et IV. 11—12. (Aud. III.).

Рік II.

Exegesis sublimior V. F. e textu originale hebraico, 2 hor. prof. ord. Dr. Myszkowski, tempore, quod postea determinabitur.

Introductio in libros ss. N. F. (pars secunda), 3 hor. prof. ord. Dr. Komarnicki, feria II., IV. et sabbato 11—12. (Aud. V.).

Exegesis e lat. Vulgatae textu in Evangelium sec. Joannem (cotinuatio), 2 hor. Idem, feria III. 9—10, feria VI. 11—12 et sabbato 10—11 (Aud. V.).

Exegesis e textu orig. graeco in epistolam S. Pauli ad Galatos, 3 hor. Idem, feria II., IV. et VI. 10—11. Aud. V.).

Exegesis sublimior e textu orig. graeco in epistolam S. Joannis primam, 2 hor. Idem, feria III. 10—12. (Aud. V.).

Рік III.

Педаґоґія христ. кат., 2 год. проф. зв. Др. Бартошевський, ві второк 10—12. (Саля IX.).

Рік IV.

Пастирське Богословіє (Часть II.), 7 год. проф. зв. Др. Бартошевський, в понеділок, середу і суботу 9—11, ві второк 9—10. Саля X.).

Семінар гомілетичний, 2 год. Тойже, в пяток 10—12. (Саля X.). (Gratis).

**Доцент прив. о. Др. Масцюх в сім півроці викладати не буде.**

## Вовки.

(Кінець).

Нараз прокинув ся. Чув, що його збудив Москаль, що шепотів йому якісь слова, що підносив його зі снігу. При світлі місяця побачив перелякане лице товариша недолї, котре показувало щось у темряві ночі. Він почув страшне вите голодних вовків котрі шукали поживи, шукали жертви.

— Вовки! Вовки! — стогнав Москаль.

Утїкати від них не було часу, бо вони були вже близько. Степанови здавало ся, що бачить їх огняні очи перед собою, що бачить, як підходять до него на високих, худих ногах, здавало ся йому, що бачить їх наїжену шерсть.

Вхопили за кріси і скочили до дерева під котрим спали. Один одного тягнув, підсаджував, помагав аж ус ли на галузях так, що могли цїляти.

Громада вовків, два старі і много молодих вітрили за жиром. Глухо лунало їх переразливе вите. Степанови здавало ся, що вони скликають других вовків і в його утомленій уяві росло переконане, що з усїх кутків лїса озивають ся тисячі диких котів та псів, що лагодять ся до нападу на них, двох людий, котрі скуплені на дереві дожидають своєї судьби.

— Зимної крови! — напоминав Москаль.

— Спокійно роздумати і стріляти! Старих вперед! Стріляти аж тодї, як ціль зовсїм певна, я маю лише одну, одиноку кулю...

— Сховай її на найбільшу потребу, — шепотів Степан, — позволь нехай я спробую відогнати звірів...

Мав щастє. Великого, старого вовка проводира громади поцїлив в само серце. Звірюка покотила ся без духу по снїгу. Инші обнюхали його, номов хотїли його розірвати і пожерти, потім однак відвернули ся від нього і з страшною лютостю кинули ся на дерево.

Степана покинула апатія і розпука. В його голові виринула думка. Помирати між звірями під їх кливами, а не як герой, як жовнїр на полї борби? Зелїзний спокій заволодів його нервами. Обережно цїляв, знаменито стріляв. Другого старого вовка ранив лише. Вовк вив з болю і люто прискакував до дерева. Молоді лежали на снїгу, як чорні клубки.

А час минав.

Степан побачив своє горе, що він останню кулю вистрілив. Лишила ся одна єще куля — Москалева. Як не убє раненого вовка, тодї вони здані на ласку диких звірюк, котрі окружили дерево, на галузях, що угинали ся під тягаром їх тїла не могли довго удержати ся.

Степан замітив, що гиля під ним угинає ся. Чотири, пять хвиль.. Галуза затріщала. Як би був не вхопив ся обома руками за пень дерева був би упав між виючі звірюки.

Москаль споглядав з трівогою на Степана, котрий мовчки звисав між небом а землею.

Холодний піт виступав йому на чоло. Чорне волосє злинало на голові. Губи побілїли.

— О Господи! Видержи! — шепотів. — Вистрілю тепер мою кулю. Вовк вже утомив ся. Не можемо довше ждати. Моя галуза не удержить мене довго. Треба щось робити...

Залунав вистріл. Звіря закрутило ся в дикім болю, перекинуло ся кілька разів по снїгу і звалило ся без житя.

Заперши віддих, слїдили за судорогами конаючого вовка. Як потім позлїзали з дерева, самі того не тямили. Стояли довго, обнявши ся, без слова, переживаючи ще раз грозу страшної смерти.

Ніч утїкала з лїса, зорі ховали ся, на сходї показало ся червоне сяєво і забірило білї снїги. Зійшло сонце.

Вони набрали нової сили, нового довіря в свої сили та начали шукати виходу з лїса. Пригадали собі дорогу, найшли слїди. Сонце стояло у своїй величі на небі, як вони зайшли на край лїса.

Поважно поглянули собі в очі та подали руки на працаня. Тепер мусїли стати собі ворогами, мимо сего, що в ночі оба боронили ся перед смертю перед вовками. Глядїли собі в лице, а на лицях їх малювало ся німе питане:

— Слухай ти, що терпів зі мною, як брат, чи знаєш, що я єще нині можу бути твоїм убійником, і може моя куля поцїлить тебе в серце?...

І кождий з них читав німу відповідь в очах:

— Може! — Може!

**На виділі правничім:**

Австрійське право приватне, 9 год. проф. зв. Др. Стебельський, щоденно 9—10, в понеділок, второк і середу 4—5. Саля VIII.).

Австрійське поступоване карне, 5 год. проф. зв. Др. Стебельський, щоденно крім соботи 10—11. (Саля VIII.).

Процедура цивільна (продовжене) 6 год. доцент прив. Др. Вергановський, щоденно 7—8 перед полуднем. (Саля VIII).

Наука о вязницях, 2 год. проф. зв. Д. Стебельський, четвер 5—7 (Саля VIII).

Семінар криміналістичний, 2 год. проф. зв. Др. Стебельський, в суботу 5—7 (Саля VIII.).

Надзвичайний проф. Др. Дністрянський і в сім півроці викладати не буде.

**На виділі фільозофічнім.**

Вибрані питаня з історії української літератури, 3 год. проф. зв. Др. Колесса, в четвер 2—4 („Lectorium A. Małeckiego“, Саля VI) і в суботу 11—12 (Саля I.).

Історія української фільольоґії, 2 год. Тойсам, в пятницю 2—4. (Lectorium A. Małeckiego“. Саля VI).

Семінар української фільольоґії, 2 год. Тойсам, субота 2—4. („Lectorium A. Małeckiego“. Саля VI.) Gratis.

Письменники другої половини XVII. в., 3 год. проф. зв. Др. Студинський, понеділок 3—4, второк 3—5. (Саля III.).

Деклінація церковно-славянської мови, 2 год. Тойсам, середа 3—5. (Саля III.).

Семинар для українсько-руської фільольоґії, 2 год. Тойсам, четвер 4—6 (Саля III).

Доценти приватні Др. Степан Томашівський, Др. Степан Рудницький, Др. Іляріон Свєнціцький в сім півроці викладати не будуть.

Про проф. Михайла Грушевського нема в програмі ніякої згадки, так якби він вже не був професором львівського університету. Хтось видно скасував його — але хто?

---

# Стрілецька пісня перед світом.

Минув вже місяць, як наші стрільці виступали зі своєю піснею перед світом. Та на жаль доси не було нігде звіту з того концерту. Тому, мимо того, що статя спізнена, удаємо ся до Хв. Редакції „Укр. Слова“, щоб видрукувала отсю коротку нотатку і подала до відома загалови про деякі подробиці того незвичайного свята.

В неділю 9. цвітня 1916 року о год. 8 рано, перейшла січова оркестра головнійшими вулицями Станіславова і цілий час грала стрілецькі марші. Сим, зробила вона величезне враженє на мешканців, так Українців, як і чужинців. В гр. кат. катедрі відправив січовий духовник о. Ппепюрський Службу Божу за поляглих У. С. С. Цілу Службу Божу співав стрілецький хор під управою підхор. Леся Гринішака в супроводі музики. Церква була набита людьми, котрі з одушевленєм вислухали цілої відправи, а багато плакало через цілий час. По церкві, замашерувала січова оркестра перед „Етапну команду“, де відіграла один кусник. Нарід, непроглядною товпою проводив стрільців вулицями. О год. 11 перед полуднем відбув ся концерт в салі „Австрії“ для молоді всіх українських шкіл Станіславова. Треба було бачити, як підчас продукцій червоніли від запалу личка молодого покоління, як по кождій точці обсипували вони виконавців рясними оплесками та голосними — дзвінкими окликами „слава“. Що діяло ся в серцях тих молоденьких хлопців та дівчат, може сказати й описати тільки той, хто переживав подібне. Їм глубоко записали ся в памяти молоді стрільці зі своїми чарівними, повними завзятя та молодечого пориву піснями, котрих доси, представляли вони собі тільки в уяві....

В понеділок 10. цвітня, точно о год. 7½ вечером, почав ся головний концерт. Велика саля „Австрії“ була переповнена публикою, а богато мусіло завертати до дому, задля недостачі місць.

Свято зачала оркестра під проводом підхор. Гавронського відігранєм стрілецького походу. Поважні, ріжнoякі акорди мельодії ілюструють все: — Перший поклик під спільний стяг до повстаня, розладє, бої, подвиги. Мимоволї, ся мельодія, надала цілому святови характер чисто поважний. По сій точці слідувала „вязанка пісень січового війська“. У їй, добачував кождий все: і початки стрілецтва та гаряче бажанє визволити „братів Українців з московських кайдан“ („Ой у лузі червона калина“...) і непевні хвилї у воєннім житю молодих борців, („Хлопці алярм“...) невідрадні хвилї зневіри в сніжних Карпатах („Видиш брате мій“...), хвилї потіхи та здорового стрілецького гумору („Нема в світі кращих хлопців, над Січових добровольців“...). Є й смерть стрільця побіч „зломаного дуба“, (Ой впав стрілець у край зруба“..,) та гучний пеан стрілецькій старшині: „Слава, слава отамане!...“ Вязанка укладу підхор. Михася Гавронського, дуже подобала ся зібраним, котрі були приневолені і плакати і сміяти ся...

Вістун Банах Евген відспівав тенорове сольо: „Гетьмани...“ Співав з перенятєм і зрозумінєм сили та чару тої пісні, хоть голос його, звенів уже инакше як перед роком. Та не дивниця. Сливе дволітня війна зжерла здоровлє молодого хлопця.

Хор в супроводі музики відспівав Шевченкового „Косаря“. Велич і силу того „Косаря“ доповнювали глухі та грімки акорди оркестри. Неодному ставало страшно на души, не один зі запертим віддихом ждав кінця тої пісні, бо перед очима стояв „Косар“, — ненаситна — сухоребра смерть, що „тне не спочиває, на нікого не зважає“...

Останньою точкою першої части програми був смичковий квартет „Cuius animam“ — в котрім пробивала ся непорочна душа, котра прямує до чогось вищого.

По короткій перерві відіграла музика дуже гарно увертуру Шнайдера: „Чар весни“ — і на тлї того часу пересуваєть ся стрілецький похорон. Хор співає: „Похорон стрільця“. Підчас співаня сеї незвичайно зворушаючої пісні огортав присутних жаль і туга, біль та смуток, а сльози залили очі сливе кождому... По стрілецькім похороні, співає хор: „Гей там в горах воля!“... Се слова з глубини стрілецької души, слова, котрі свідчать по пожертвованє молодих борців, що в них тільки одно бажанє: „воля, або смерть“.

Стрілець Крижанівський відіграв дуже вдатно фортепянове сольо, котрим одушевляла ся публика й пізнала, що під сірим — стрілецьким одностроєм криють ся гарні — справжні талани.

Хор відспівав ще уривок з опери Ваґнера „Тангайзер“ — „Хор паломників.“

Австрійський, мадярський, німецький, турецький, болгарський та український гимни, закінчили свято.

На концерті були присутні богато офіцирів чужих націй, епископ Хомишин та богато світської — чужої інтеліґенції. Не треба згадувати з яким одушевленєм слухали присутні кождої точки концерту, та як щиро обсипували співаків й музикантів рясними — вдачними оплесками.

Сей виступ наших стрільців, наскрізь вдатний та гарний, запізнав богато чужинців з нашою справою та чаром української пісні, а рідним братям Українцям, котрі щиро гостили стрільців, осолодив гіркі хвилї їх тяжкого — буденного житя...

Андрій Бабюк.

---

# Урядові воєнні звідомленя.

**З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.**

З дня 14. мая.

**На російськім і балканськім фронті не було нічо, щоб мало значінє.**

## На італійськім фронті.

В ночі на височині Добердо на захід від Сан Мартіно відкинено італійський завзятий наступ, в якім послугували ся вони ручними ґранатами. Впрочім борба була мала.

Дня 15. мая.

**На російськім і балканськім фронті положенє незмінене.**

## На італійськім фронті.

Вчера пополудні розвинулись в деяких відтинках значні бої артилерії, які і нині продовжують ся.

В ночи наші самолети обкидали обильно бомбами адрійські заведеня коло Мольфальконе, дворець в Корвіґнано і инші військові урядженя. Всі самолети вернули неушкоджені.

На захід від Сан Мартіно наша піхота виперла ворога з висунених вперід його ровів і відкинула кілька взаїмних наступів. Наступ Італійців на північ від гори Сан Міхеле зломано. Місто Ґорицію вечером острілювано.

Також на північ від тольменського примістка наші війська в деяких місцях війшли до італійських ровів.

Заст. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

---

## На морі.

Дня 13. мая ескадра гідроплянів обкидала успішно бомбами військові урядженя в Вальоні і на острові Саннено. Мимо дуже нагального оборонного огня ескадра вернула цїло.

**Команда фльоти.**

---

**З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.**

З дня 14. мая.

## На західнім фронті.

Стежний відділ вдер ся в лїсі Плеґстер на північ від Арментієр до другої лінії непрятеля, висадив в воздух приряди до заложеня мін та повернув з анґлійськими полоненими.

В околици Ґівену о Ґеля висаджено міни серед анґлійських ровів. Борби о рови покінчили ся для нас корисно. На західнім березі Мори відкинено наступ Французів на узгірє „304“. По обох боках Мози оживлена борба артилерії.

## На східнім фронті.

Нічо замітного.

## На балканськім фронті.

Наш оборонний огонь прогнав ворожих летунів, котрі кинули бомби на Дойран і Міровцу.

**Начальна управа армії.**

---

**З ГОЛОВНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.**

КОНСТАНТИНОПІЛЬ 13. с. м. Ірак. Без змін. Кавказ. Неприятель прогнаний з гори Коро атакував пять разів ту гору та гору Батлї. Атаки відкинено. Артілерія вчинила великі втрати серед уступаючих ворогів.

Неприятельський кружляк, котрий хотів дістати ся до берега на полудне від Вурлї, завернув ся в сторону Самон. Наші армати поцілили його три рази. На инших фронтах без змін.



# Світова війна.

---

## Клопоти коаліції.

ВІДЕНЬ. З Женеви доносять: Анґлійські дневники нарікають, що у відношеню до величезних жертв, які коаліція понесла в людях та воєннім матеріялї, висліди коаліції є дуже незамітні. Армія коаліції мусіла вдоволити ся дефензивою на всіх фронтах. Тому коаліція мусить невідклично утворити спільний воєнний плян, щоби використати положенє на фронтах. Небезпекою для коаліції є то, що Німеччина не оказує недостачі ані в людях ані в воєннім матеріялї на своїх фронтах. Їх військова ініціятива, науково вишколена зручність, стратеґічні зелїзниці дають право кождому Німцеви до найкрасших надій. Сам факт, що коаліція відбула нараду в справі спільного пляну є доказом, що коаліція серед теперішних обставин не може рішучо думати про побіду.

## Надія на мир.

БЕРЛІН. Голяндський міністер Трейб пише, що війна покінчить ся скорше, чим сподіють ся. В Голяндії вірять в одну офензиву союзників і то в половині літа, де дальша безчинність обох сторін є виключена, а також зимова кампанія,

про котру говорять є неможлива з причин незалежних від війни. Чи Бельгія буде самостійна та чи Німці уступлять з занятих земель, годі сказати. Мир буде заключений тоді, коли Німеччина одержить певність звороту кольоній. Теріторіяльні зміни наступлять лише на сході і на Балкані.

## Англія пригадала собі на Іспанію.

ГАМБУРҐ. З Севілї доносять, що Англія вислала до Еспанії тайну ноту в якій взиває еспанське правительство, щоби сконфіскувало німецькі кораблі в еспанських пристанях та замкнуло Ґібральтар. Замкненє Ґібральтару має на цїли перешкодити грецький та голяндський торговлї. Англія приобіцяла Еспанії, що коли би Німеччина видала Еспанії війну за сконфіскованє кораблів, то Англія буде боронити інтересів Еспанії, а по війні дасть їй Танґер. Еспанське правительство поки що не відповіло Англії на її ноту.

## Не буде офензиви на заході.

БУДАПЕШТ. „Daly News“ подає з міністеріяльних кругів, що анї Французи, анї Англїйці не думають про ніяку офензиву на заході. Нарід мусить числити ся з тим, що війна може потревати аж до осени 1917 р., бо продовженє війни не залежить безпосередно від коаліції. Тому було би не мудро тратити найліпші військові сили на безуспішну офензиву.

## Заворушеня в Італії.

ЛЮҐАНО. В Італії по ріжних містах вибухли грізні противоєнні заворушення. Італійське правительство видало дня 10 мая розказ до міст північної Італії а іменно до Міляно, котрий остро забороняє уладжувати якінебудь збори в цілій північній Італії.

В одним італійським таборі відмовив один полк послуху. В Неаполї мешканці демонстрували проти короля. Спалили портрет Чічотого, котрий заохочував до війни. На фронті бриґада Сапаріего виступила проти свого команданта. В Апулії мусїли утікати властителї посїлостий перед обуреною товпою, котра посуджує їх о причину війни. Італійці підносять бунт з причини нового покликаня до війська.

## Ріжні вісти.

БЕРЛІН. Нині відкрито болгарську виставу штуки, уладжену Товариством берлінських артистів. В торжестві взяли участь першорядні круги міста.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ. Старший посадник Константинополя Ісаміль Джамболят бей іменований підсекретарем внутрішних справ.

ЛЬОНДОН. В палаті льордів обговорюють справу Ірляндії та перестерігають правительство, щоби перестало переслїдувати революціонерів, бо населенє Ірляндії чим раз більше обурює ся на Англію. Підносять голоси, котрі захвалюють хоробрість революціонерів, та бажають її для англійського війська. Палата прийняла резолюцію, в котрій висказує невдоволенє з правительства по причині заворушень в Ірляндії.

ЛЮҐАНО. Б, італійський полковник та редактор військового дневника, Бароне, уступив з свого становиська та віддав дневник „Preparazione“ майорови Ґафарелї.

ВІДЕНЬ. В цвітни німецькі та австрійські кораблї затопили 96 торговельних кораблів ворога о містоті 225.000 тон.

ЛЬОНДОН, Англійський корабель „Ерогрія“ затонув.

ШТОКГОЛЬМ. Урядово доносять, що міністер справ заграничних Сазонов виїхав до царя до головної кватири.

БЕРЛІН. „Daily Mail“ доносить, що цар покликав до головної кватири всїх командантів корпусів на нараду в справі нової великої військової акції.

БЕРН. „Echo de Paris“ доносить, що до табору в Мелї прибув князь Орбіліяні, котрий їде зі спеціяльним порученєм царя.

БЕРНО. Пасіч їде з Петербурга до Букарешту.

БЕРЛІН. До тепер вислано до Солуня морською дорогою 65.000 Сербів. На Корфу лишило ся всего 20.000 Сербів. Цілий сербський штаб вийде до Солуня.

ЖЕНЕВА. „Matin“ доносить з Копенгаґена: Шведський міністер війни задумує перевести великі реформи. На оборону краю призначено 54 міліонів корон.

ПАРИЖ. Генерал Потен, командант Вердену видав слїдуючий розказ: Кождий, хто зарядить відворот піде під воєнний суд.

ПАРИЖ. „Matin“ доносить, що недостача ґазу у Франції може покінчити ся катастрофою для держави.

ЦЇРІХ. „Temps“ доносить, що Італія та Швайцарія укріпили свої границі, начеби були з собою в станї воєннім.

МЕДІОЛЯН. З Солуня доносять, що від кількох днів шалїє борба артілерії на фронті македонським. Неприятелї острілюють укріплення на лївім березї Вардару!

ШТОКГОЛЬМ. Російське правительство заострило закон, який забороняє жидам набувати землї на власність.

БУДАПЕШ. З Софії доносять, що бувший болгарський посол в Сербії а тепер комісар окупованих Болгарією земель, Сапрашіков, уступив зі свого становиска, його покликали до важної дипломатичної служби.

## НОВИНКИ.

**— Свято знесеня панщини.** Нині обходить наш народ торжественно свято знесеня панщини. Ґадїєнє свято сумної минувшини, тортур та нелюдського трактованя поневоленого народа, котре глубоко вїло ся у кров нашого народа, стрічав наш нарід з процесією під хрестом, поставленим у кождім селї на поли, під котрим відправляла ся торжественна відправа, а проповідники голосили проповіди, та пояснювали народови торжественність свята, та тої хвилї, коли українське „бидло“ та „хам“ діждали ся признаня прав та гідности чоловіка. Сего року воєнна хуртовина змела подекуди хрести зі знесеня панщини, а натомість виросли у нас на поли инші, дорожші могили та хрести, котрі бережуть святощі нашого народа, молодих героїв, що лягли головами за волю України.

**— Памяти Еп. Чеховича.** В недїлю д. 14. с. м. відбулась за бл. п. преосв. Чеховича панахида в Преображенській Церкві у Львові. Патріотичну проповідь виголосив краснорічиво дир. о. Лежогубський, підносячи великі заслуги покійного Владики на поли нашого національного відродженя. Панахиду відслужив офіціял Білецький в асисті майже всего львівського нашого духовенства. Велика церков була битком набита вірними. Між присутними переважала інтелїґенція.

**— Відчит про українську справу.** Французька і англійська преса інтересує ся щораз більше українським питанєм. Головно дуже много цікавить ся сею справою французька преса в Швайцарії. Так прим. запрошено звісного румунського історика Штурдзу, щоб виголосив в мая в Льозанні виклад на тему „Призабутий край, Україна“. Дохід зі вступу призначено на жертви війни на Україні. (Ukr. Korrbl.).

**— В справі зголошеня народних учителїв.** В справі обовязку зголошеня до теперішнього військового перегляду ополченців — зайшли сумніви, як доносить віденьска преса, що до того, чи народні учителї, яких признано за здібних до службу в загальнім ополченю без оружа, а щойно пізнїйше на інтервенцію військових властий увільнено їх зі служби, мають ставитись до загального перегляду. Віденський маґістрат не приймав зголошень тих учителів, заявляючи їм, що їх увільненє від військової служби є цїле правосильне і що вони не мають обовязку ставитись до перегляду.

**— Краєва комісія для воєнних чинитьб.** Д. 27 і 28 цвітня відбулось в намісництві в Бялій пяте з черги засїданє краєвої комісії для воєнних чинитьб, зорґанізованої на підставі закона з д. 26 грудня 1912. Нарадам проводив радник двора Зїмни. Присутні були: члени краєвого видїлу Кивелюк і Яль, представники військовости Кукутш і Фуґлевич, радник скарбу Навроцький. Переведено дискусію над 1646 справами, які відносять ся до домагань за достарчені або виконані воєнні чинитьби з повітів: хшанівського, коломийського, мисленїцкого, подґужського, вадовицького, велицького і Кракова.

1602 справ рішено меріторично, решту рішено відступити компетенції ц. і к. інтендантурі в цїли безпосередної полагоди або звернути першій інстанції до доповненя. Справи полагоджені меріторично будуть предложені міністеріяльній комісії до остаточного рішеня.

**— Наради тов. Червоного Хреста в Стокгольмі.** Шведський князь Карло і представники „Червоного Хреста“ Німеччини, Австрії, Данії, Угорщини, Росії, Швеції і Швайцарії підписали протокол, який затверджує текст ухвалений на конференції в Стокгольмі в падолисті 1915 в справі поведеня з полоненими в таборах бранців.

**— Як се назвати?** Відомий зі своїх україножерних виступів духовник польських леґіонів кс. Й. Панась помістив в „Kurjer-і lwowski-м“ з дня 14 мая ч. 244 фейлєтон п. з. „Wielkanoc na Polesiu“, у якім переповідає враження і події зі села Володимиро-волинським повіті. Між иншим є там така нїкчемність:

W prywatnej pogawędce z włościanami dowiedziałem się, że kilku włościan z tei okolicy zostało powieszonych za działanie na szkodę armii sprzymierzonych. Zapytałem ich o przyczynę. „Bo to — powiada pewien Polak-katolik — włóczy się tutaj dużo szpiegów rosyjskich, co nam mówią, że my nie Polacy, tylko „ruskie krańcy“, opowiadają o Kijowie o ruskiej krainie, chodzą niektórzy z nich w „awstrjskim mundurze“ z siwym i żółtym płótnianym kwiatkiem na czapce“.

**— Стефан Качала**, управитель школи в Ценяві, долинського округа, якого російські власти увязнили, передержали кілька місяців у львівській вязниці, а опісля вивезли, находить ся тепер в селї Назимові, в єнїсейській ґубернії, Від хвилї увязнення не має він ніяких, певних вісток про жінку та дітий, тому відкликує ся сею дорогою до всїх знакомих, щоби подали йому хотьби кілька слів про рідню. Доходили його вісти, що жінка й дїти були хорі на тиф, Найтяжша вістка не буде для него така страшна, як трівожна непевність. Писати впрост ва адресу: Военнопленный Стефанъ Качала — Назимово — Енисейская губернія и уѣздъ, або за посередництвом проф. унів. дра К. Студинського — Львів — ул. Хмельовського ч. 15.

**— З житя львівських читалень.** Жите по львівських читальнях, яке на якийсь час було приспане знова відроджує ся. Розбуджує його знова „Академічна Громада“. Попередної недїлї відпоручник „А Г“ п. Кузняк студ. мед. мав в читальні в Середмістю реферат на тему: „Шевченко як маляр“.

Сьої недїлї п. Телїшевська студ. мед. читала в городецькій читальні „Про знесене панщини“. — Реферат був оброблений дуже гарно і старанно; історія панщини зібрана коротенько, найдовше задержала ся прелеґентка на лиху, яке панщина накоїла. Уміло вибраними і гарно виголошеними цитатами з „Панських жартів“ Франка прелеґентка одушевила авдиторію. На очах майже уеїх присутних блестїли сльози зворушення і жалю, коли чули про нещасливу долю своїх предків у панському ярмі. По скінченні рефераті оплескам не було кінця. Такого великанського враження, яке викликав цей реферат, ніхто не сподївав ся. — І. В.

**— Заряджєня у Відни.** „Morgenzeitung“ доносить, що в наслїдок подій д. 11. с. м. в ріжних місцях Відня оголошено в округах Х, XIV і XV оповістки, після яких склепи в тих трех дїльницях мають бути замкнені о год. 7., брами домів о год. 8, а публичні льокалї о год. 9. вечером. Згромаджуванє на улицях є як найстрогійше заборонене.

**— Засїданє фільольоґічної секції** наук. Товариства ім Шевченка відбуде ся ві второк дня 16. л. мая в Музею товариства (ул. Чарнецького ч. 26.) о год. 6 вечером з отсим дневним порядком:

1) Філярет Колесса: Українські народні пісні, їх мелодична і ритмічна будова;

2) К. Студинський: „Крилош. др. Григорий Гинилевич“ (в 35-літє смерти);

3) Внесеня членів.

За секцію: др. К Студинський, др. Щурат, др. Гординський.

**— Ґенерал шпіоном.** Російського ґенерала Мінченцева застрілено за шпіонажу в Петрограді.

**— Театри в часї війни.** Після донесень петроградської преси, Штірмер обіцяв зробити все, що можливе, щоби знести податок від театрів, котрим грозить фінансова катастрофа.

**— Дотеперішний вислїд воєнної позички.** Доси підписали 303 міліонові позички в квоті 1354 міліонів корон. В порівнаню з третьою воєнною позичкою в тім самім часї було 329 підписів з 1221 міліонами корон.

**— Ординація для Варшави.** Варшавський ґубернатор оповістив нову ординацію для Варшави. Столиця дістає певного рода автономію під наглядом окупацийних властий; в компетенцію сеї автономії входить: заряд міського будуєту, поліція міська, опіка над вбогими, публичне шкільництво (о скільки воно не є застережене окупаційним властям) огнева сторожа. Польська мова є урядовою. Міська рада має складатись з 90 членів. Активне право виборів мають всї мущини, що покінчили 25 рік житя, приналежности до російської Польщі, а мешкають в Варшаві що найменше від 2 літ.

**— Обманства при військових причинках.** Угорське правительство викрило великі обманства, яких допускались родини осіб покликаних

до військової служби. Слідство виявило, що військовий причинок побирало 5000 осіб до сього неуправнених. Коли правительство почало справу точно провірювати і чутка про се розійшлась, майже всі обжаловані не явились вже в комісіях, щоб підняти біжучі причинки.

— **Рішенє конкурсу.** З технічної комісії для відбудови східної Галичини доносять, що в слід оголошеня конкурсу на проекта хат і господарських будинків надіслано кільканайцять праць. На сходинах конкурсової комісії дня 7. с. м. рішено: 1) що до першої нагороди не надаєсь ні один з проектів; 2) признати другу нагороду плянам в квоті 200 корон з моттом „хрест в колі“; 3) признати трету нагороду в квоті 100 корон плянам з моттом „Село“; 4) закупити пляни з моттом „циркель в трикутнику“ і пляни без мотта в ціні по 50 корон. По відчиненю коверт оказались авторами ад 1) Лев Левинський архітект у Львові, ад 2) Роман Грицай, абсольвент архітектури у Львові, ад 3) Лев Левинський архітект у Львові, ад 4) Павло Нostригач будівничий з Тернополя.

По пляни ненагороджені і незакуплені належить зголосити ся до Технічної Комісії при Краєвім Товаристві господарськім „Сільський Господар“ у Львові.

— **З засудів в Польськім королївстві.** „Deutsche Warschauer Zeitung“ оповіщує: Вироком пільного суду при варшавськім ґуберніяльнім уряді з дня 8 мая с. р. сказано на смерть російських підданих: робітника Валєнтого Росляна і робітника Станіслава Ролбка які носили з собою револьвери і допускались рабункових нападів. Їх розстріляно нині о год. 8 рано.

— **Втеча російських офіцирів з німецької неволі.** Онеді втікло з табору воєнно-полонених 5 російських офіцирів та хотіли переправитись через Рен. Двох з них втопилось в ріці, двох догонила стежа, а одному таки пощастилось втечи до Швайцарії.

— **Мясо з Данії у Львові продає** апровізаційне заведенє Львова по ціні 3 К. 60 сот. за 1 кільо соленого немоченого в ятці міській в ринку, а в кіоску на пл. Берестейської Унії і в кіоску при Краківській площі мясо вже вимочене.

---



## ПОМЕРЛИ.

**Максимілїян Чернїк**, старший інжинїр меліораційного бюра при Краєвім виділї, діяльний громадянин в Камінеччині, голова „Технічної комісії для відбудови краю при тов. „Сільський Господар“ помер нагло вчера о год. 2 пополудні.

Покійник виготовив пляни і перевів будову між иншими „Народного Дому“ в Камінці. Заслужив ся вельми при реґуляції Буга. Похорони відбудуть ся в середу о год. 4 з дому вул. Якова Германа 27. В. Й. П.!

## ОПОВІСТКИ.

**Второк, дня 16 мая 1916.**

**Нині:** 16. мая гр.-кат. Теодозія, римо-кат. Івана Непом.

**Завтра:** 17. мая гр.-кат. Пелягії, римо-кат. Папаліса.

○ Заходом учениць укр. лїцея в Перемишлї відбудуть ся 20 мая святочні Вечерниці в честь Тараса Шевченка з слідуючою програмою: Вступне слово. Лепкий - Колесса: „Журавлї“. Людкевич: „Чорна ріля“ — хор. Федькович-Колесса: „Жовнярські пісні“ — дует в супр. фортеп. Лисенко: „Valse melancolique“ і Wolff: „Tarantella“ фортепянове сольо. Шевченко-Лисенко: „Ой діброво темний гаю“. Монастирський „Ой Днїстре“ хор молодш. учениць лїцея.

# Послїдні вісти.

## Загальна українська Рада істнує дальше.

Телеґрафічною дорогою сповіщають нас з достовірного жерела що вісти про розбитє З. У. Р. є неправдиві. Анї радикали, анї соціяльні демократи не відкликали своїх відпоручників. Значить д. Ярослав Весоловський і Володимир Темницький остають на-дальше в президії З. У. Р. — яка дальше згідно урядує. — В найблисшім часї подамо в тій справі ширше звідомленє.

### З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

## На західнім фронтї.

На многих відтинках фронту оживлена діяльність артилєрії і стеж. Пробу ворога щоб відбити наше щойно здобуте становиско коло Уллю полагоджено в рукопашнім бою, о скільки не заломилась вона вже в нашім огнї артилєрії. В области боїв над Мозою відперто з легкостю наступи Французів на західний бік височини Мертвого Чоловіка і коло лїса Коалєт.

**На східнім і балканськім фронтї не було замітних подій.**

**Начальна управа армії.**

## Австрійсько-румунський торговельний договір.

ВІДЕНЬ (ТКБ). Між Австро-Угорщиною і Румунією заключено онодї умову анальоґічну до умови німецько-румунської в справі управильненя обосторонної виміни товарів. Сей договір має на цїли попирати торговельні відносини між Австро-Угорщиною і сусїдним королївством, улекшувати сї відносини і уможливити обосторонний оборот трансіто. Переговори будуть незадовго покінчені.

## Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.



# Оголошеня.



Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.